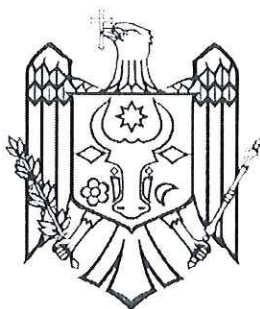

REPUBLICA MOLDOVA
Curtea de Apel Bălți

MD-3100, mun. Bălți,
str. Ștefan cel Mare 54,
tel.: +373(231)22053/20392
fax: +373(231)23143
e-mail: cab@justice.md
web page: instante.justice.md

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
**Апелляционная
Палата Бэлць**
MD- 3100, мун. Бэлць
ул.Штефан чел Маре,54
тел.: +373(231) 22053/20392
факс: +373(231)23143
e-mail: cab@justice.md
web page: instante.justice.md

2/9

dosar nr. 4r-270/21

✓ **Curtea Constituțională a RM**
mun.Chișinău, str.Lăpușneanu, 28

Copia: Biroul Vamal Nord, Ina Ivaschiv

Copia: Avocatul Vitalie Carmanschi

Copia: Contravenientul Perlog Alexandr Mitrofan

Prin prezenta Curtea de Apel Bălți, vă expediază copia încheierii din 28 mai 2021, prin care a fost admisă cererea avocatului Vitalie Carmanschi privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza contravențională cu privire la acuzația adusă lui **Perlog Alexandru Mitrofan** în comiterea contravenției prevăzută de art.287 alin.(8) CCo.

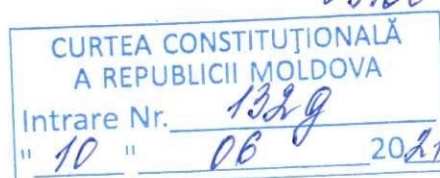
Anexă: copia cererii pe 11 file.
copia încheierii din 28.05.2021 pe 7 file.

**Judecătorul
Curții de Apel Bălți**

Ghenadie Liulca

EX: Grefierul Curții de Apel Bălți Carolina Bejenari

Tel.078381005

Curtea de Apel Bălți

De la: avocatul
Carmanschi Vitalie

în interesul contestatarului
PERLOG ALEXANDR

CERERE

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

Prin prezenta, subsemnatul solicit:

1. A admite prezenta cerere.
2. A ridica excepția de neconstituționalitate și a sesiza Curtea Constituțională pentru verificarea constituționalității sintagmei de la aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative Publicat : 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477 art. 945 care prevede că
 - **„Pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune pînă la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi”**, prin raportare la prevederile 21, 22, 23 și 46 din Constituție
3. A suspenda examinarea cauzei contravenționale privitor la contestația depus de Perlog Alexandru asupra procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1980 din 24.12.2019 și deciziei nr. 1980 din 24.12.2019.

Avocat Carmanschi Vitalie

Anexă:

- sesizarea către Curtea Constituțională

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din
Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

Numele și prenumele reprezentantului- Carmanschi Vitalie.

Ocupația reprezentantului - Avocat

Numele și prenumele părții în proces -Perlog Alexandru – contestatar în cauza contravențională

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile
- aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative Publicat : 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477 art. 945 care prevede că *„Pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune pînă la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi”*.

Excepția de neconstituționalitate a prevederilor enunțate este ridicată în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016.

III. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

1. Prevederi relevante ale Constituției:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o

pedeapsă mai aspră decît cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire. [•••]”

2. Prevederi relevante ale Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative:

Art. III. – Articolul 184¹ din Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 1 ianuarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

la alineatul (1), în partea introductivă, după cuvintele „declarate prin acțiune” se introduce textul „și plasate sub regim vamal de admitere temporară pe un termen de pînă la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive”;

Art. IV. – La articolul 10 alineatul (3) din Legea nr. 1569-XV din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 185–189, art. 1416), cu modificările și completările ulterioare, în partea introductivă, după cuvintele „admitere temporară” se introduce textul „pe un termen de pînă la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive”.

3. Prevederi relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218 din 24 octombrie 2008:

Articolul 287. Încălcarea regulilor vamale

(8) Nescoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal ori nereturnarea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori scoase cu obligația de a fi returnate în termenele stabilite în aceste obligații, ori nerespectarea măsurilor de politică

economică și altor restricții prevăzute la trecerea mărfurilor peste frontiera vamală, în lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii

se sancționează cu amendă de la 84 la 90 de unități convenționale, cu obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal.

4. Prevederi relevante ale legislației în redactia valabilă pînă la intrarea în vigoare a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative

- Legea nr. 1569-XV din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice:

Art. 10 (3) Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente, prin derogare de la prevederile art. 20 al Codului vamal al Republicii Moldova nr. 1149 -XIV din 20 iulie 2000, au dreptul de a introduce pe teritoriul Republicii Moldova mijloace de transport auto, indiferent de termenul de exploatare a acestora, doar în cazul în care vor fi declarate prin acțiune și plasate, în regimul vamal de admitere temporară cu achitarea vinierei și cu respectarea următoarelor condiții:

a) mijloacele de transport auto se află la evidență permanentă în alte state;

b) persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să fie proprietari ai mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare;

c) mijloacele de transport auto să fie scoase de pe teritoriul Republicii Moldova pînă la expirarea termenului acordat, conform regimului vamal de admitere temporară;

d) mijloacele de transport auto să nu fie folosite pentru transportul de mărfuri și de pasageri;

e) în cazul în care persoanelor fizice nerezidente li se acordă un alt regim de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative se vor prezenta organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport auto declarat prin acțiune, informația respectivă incluzîndu-se în Registrul de stat al transporturilor.

(3¹) Nerespectarea condițiilor stabilite la alin. (3) lit. a)-d) se sancționează conform legislației în vigoare.

(3³) Mijloacele de transport auto introduse în condițiile alin. (3) nu se pot afla pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen mai mare decît cel mai mare decît cel stabilit de Codul vamal al Republicii Moldova, indiferent de persoanele care le introduc.

- Codul vamal

Articolul 184¹. Declararea prin acțiune a mijloacelor de transport introduse pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice

(1) Prin derogare de la prevederile art. 20, persoanele fizice rezidente și cele nerezidente au dreptul de a introduce pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, fără achitarea drepturilor de import, cu achitarea vinierei în condițiile art.348/1 alin.(1) din Codul fiscal, în scopuri personale, mijloace de transport clasificate la pozițiile tarifare 8702, 8703, 8711 și remorcile atașate la acestea (poziția tarifară 8716), indiferent de termenul lor de exploatare, doar în cazul în care vor fi declarate prin acțiune, cu respectarea următoarelor condiții:

- a) mijloacele de transport să se afle la evidență permanentă în alte state;*
- b) persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să fie proprietari ai mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare;*
- c) mijloacele de transport să fie scoase de pe teritoriul vamal pînă la expirarea termenului acordat, conform prevederilor prezentului cod;*
- d) mijloacele de transport să nu fie folosite pentru prestarea serviciilor de transport al mărfurilor și al pasagerilor;*
- e) în cazul în care persoanelor fizice nerezidente li se acordă un alt regim de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative să fie prezentate organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport declarat prin acțiune, informația respectivă fiind inclusă în Registrul de stat al transporturilor.*

4. Prevederi relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, amendată prin protocoalele adiționale la această convenție:

ARTICOLUL 7

"Nicio pedeapsă fără lege

1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate."

IV - CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

La data de 05.02.2020 Perlog Alexandru a.n. 06.02.1991 a recepționat prin poștă procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1970 din 24.12.2019 și decizia nr. 1980 din 24.12.2019, întocmite de agentul constatator Serviciul Vamal în

privința lui Perlog Alexandru pe componenta de contravenție prevăzută la art. 287 alin. (8) a Codului Contravențional.

Contestatarul a înaintat instanței de judecată contestație nefiind de acord cu procesul-verbal nr. 1980, din 24.12.2019 și decizia nr. 1980 din 24.12.2019, prin care se constată și se aplică contestatarului amendă contravențională în mărime 4500, lei cu obligarea scoaterii mijlocului de transport, de teritoriul vamal al RM pentru comiterea contravenției prevăzută de art. 287 alin. (8) a Codului Contravențional.

Conform procesului-verbal nr. 1980, din 24.12.2019 și deciziei nr. 1980 din 24.12.2019 se impută că *Perlog Alexandru a introdus pe teritoriul vamal al RM mijlocul de transport cu nr./î DBD530 (LT), introdus pe teritoriul vamal RM în condițiile art. 184/1 a Codului Vamal al RM, declarat prin acțiune și plasat în regim de admitere temporară. În urma verificării informației din SI Frontiera s-a constatat că unitatea de transport a fost introdusă pe teritoriul vamal al RM la data de 29.09.2012, fără a fi scoasă din țară, astfel fiind încălcat termenul de admitere temporară de 180 de zile, dintr-o perioadă de 12 luni consecutive.*

Conform procesului-verbal nr. 1980, din 24.12.2019 și deciziei nr. 1980 din 24.12.2019, agentul constator invocă că a inițiat procedura de sancționare a lui Perlog Alexandru în baza unei treceri ordinare a frontierei de către Perlog Alexandru la data de 25.12.2018 cu alt mijloc de transport.

Deși Perlog Alexandru nu recunoaște ar fi introdus pe teritoriul vamal RM cu declararea prin acțiune, mijlocul de transport cu nr./î DBD530 (LT), acesta consideră că este acuzat în baza unor prevederi legale neconstituționale.

V. EXPUNEREA ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL OBIECTULUI SESIZĂRII

A. Pretinsele încălcări ale articolelor 22, 23 și 46 din Constituție

1. Unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept, reiterat constant în jurisprudența Curții Constituționale și care se desprinde din spiritul articolului 1 alin. (3) din Constituție îl constituie principiul legalității.

2. Curtea Europeană, care constituie o instanță constituțională la nivelul întregii Europe, au statuat în jurisprudența că: „noțiunea de „lege” implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea, claritatea și previzibilitatea”.

3. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor. (*HCC 13/2015 (instituirea Colegiului Medicilor)*, § 108)

4. Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei

conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție. **[HCC26/2010 (încetarea calității de bănuț), § 10]**

Prevederile articolului legii ce constituie obiect al excepției de neconstituționalitate a introdus aplicabilitatea modificărilor survenite în legislație prin respectiva lege, să fie aplicate unor situații epuizate, care au derulat în timp în condiții neținând cont de aceste noi intervenții în legislație.

Aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 a favorizat ca Perlog Alexandru să fie sancționat pentru o faptă care a devenit incriminată în baza unei legi adoptate după 3 ani de la pretinsele acțiuni.

5. Astfel prevederile Legislației în vigoare la data de 20.09.2016 permitea persoanei să aprecieze că la introducerea pe teritoriul vamal al RM a mijlocului de transport în condițiile art. 184/1 a Codului Vamal îi putea să aprecieze că poate să conteze la aflarea mijlocului de transport pe teritoriul vamal al RM pe un termen maxim admisibil în condiții de admitere temporară. Legislația RM nu îi permitea acestuia să aprecieze, chiar beneficiind de o consultație - că are o obligație în vigoare să o scoată de pe teritoriul vamal în 180 de zile și să aprecieze că în caz contrar ar putea fi sancționat conform prevederilor art. 287 alin. (8) a Codului Contravențional, întrucât legislația nu prevedea un astfel de comportament obligatoriu a cetățeanului.

6. În Hotărârea nr. 22 din 01.10.2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, Curtea Constituțională a statuat că
26. *Exigențele statului de drept presupun, inter alia, asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, § 41).*

27. *În special în materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și al pedepsei penale (nullum crimen, nulla poena sine lege).*

28. *Curtea mai indică că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că articolul 7 din Convenție trebuie să fie interpretat și aplicat astfel încât să se asigure o protecție efectivă împotriva urmăririi penale, a condamnării și a sancționării arbitrare a persoanei (Rohlena v. Cehia, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; Vasiliauskas v. Lituania [MC], 20 octombrie 2015, § 153; Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 45). Această afirmație este valabilă și în contextul articolului 22 din Constituție.*

29. *În acest sens, Curtea constată că principiul legalității incriminării și a pedepsei penale presupune, prin definiție, că nicio faptă nu poate fi considerată infracțiune dacă nu există o lege care să o prevadă (nullum crimen sine lege) și că pedepsele nu pot fi aplicate dacă nu sunt prevăzute de lege (nulla poena sine lege). Legalitatea incriminării și a pedepsei reprezintă principala garanție a securității juridice a persoanei în materie penală.*

30. *În acest sens, Curtea a reținut că principiul în discuție are consecințe atât în*

activitatea de elaborare a normelor penale, cât și în procesul aplicării acestora. Altfel spus, acesta este obligatoriu deopotrivă pentru legislator și pentru judecător. În activitatea legislativă, principiul legalității incriminării și a pedepsei intervine atât sub aspect material, cât și sub aspect formal. Sub aspect material, acest principiu îi impune legislatorului două obligații fundamentale: (1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente; și (2) să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența lui. Aspectul formal se referă la obligația adoptării normelor penale ca legi organice, potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție (HCC nr. 12 din 14 mai 2018, §§ 35, 36).

31. Pe de altă parte, principiul analizat le impune subiectelor care au competența aplicării legii penale două obligații esențiale: interpretarea strictă a legii penale și interzicerea analogiei, adică imposibilitatea aplicării ei dincolo de conținutul acesteia, și, respectiv, interzicerea aplicării retroactive a legii penale, cu excepția legii penale mai favorabile (HCC nr. 12 din 14 mai 2018, § 37).
32. Curtea Europeană a relevat în jurisprudența sa că infracțiunea și pedeapsa trebuie să fie prevăzute de lege. Expresia „prevăzută de lege” presupune, între altele, ca legea să întrunească standardul calității, i.e. aceasta trebuie să fie accesibilă și previzibilă (Rohlena v. Cehia, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; Vasiliauskas v. Lituania [MC], 20 octombrie 2015, § 154; Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 48). De altfel, Curtea notează că și articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.
33. Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (Khlyustov v. Rusia, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial.
34. La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juristi profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 47).
35. Totuși, Curtea Europeană a menționat că, deși certitudinea este dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă (Del Rio Prada v. Spania [MC], 21 octombrie 2013, §§ 92, 93). Nevoia de a evita rigiditatea excesivă și de a ține pasul cu circumstanțele schimbătoare presupune exprimarea unor legi în termeni care sunt, într-o mai mare sau mai mică măsură, vagi, iar interpretarea și aplicarea unor asemenea reglementări depinde de practică (Kokkinakis v. Greece, 25 mai 1993, § 40). Pe de altă parte, utilizarea unor concepte și a unor criterii prea vagi în interpretarea unei prevederi legislative conduce la

incompatibilitatea acesteia cu cerințele clarității și previzibilității, în privința efectelor sale (Liivik v. Estonia, 25 iunie 2009, §§ 96-104).

36. *Cu privire la clarificarea normelor juridice, Curtea Europeană a reținut că dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul procesului de creare a dreptului este o parte bine-consolidată și necesară a tradiției juridice în statele-părți la Convenție. Articolul 7 din Convenție nu poate fi citit ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale prin intermediul interpretării judiciare de la caz la caz, cu condiția ca evoluția care rezultă să fie conformă cu esența infracțiunii și să fie previzibilă în mod rezonabil (Kononov v. Latvia [MC], 17 mai 2010 § 185). Atunci când examinează previzibilitatea unei norme penale, Curtea Europeană trebuie să se asigure dacă interpretarea judiciară a legii penale a continuat pur și simplu o linie perceptibilă a dezvoltării jurisprudențiale (Dragotoniou și Militaru-Pidhorni v. România, 24 mai 2007, § 44).*
37. *În orice caz, instanțele de judecată nu sunt îndreptățite să recurgă la o interpretare extensivă defavorabilă a legii penale sau la o aplicare prin analogie. O asemenea abordare este interzisă de articolul 22 din Constituție și de articolul 7 din Convenția Europeană. În consecință, cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interzicerea analogiei în aplicarea legii penale urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului.*
38. *De asemenea, pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (Sissanis v. România, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61).*

7. Norma juridică de la art. 184/1 din Codul vamal în redacția pusă la baza sancționării lui Perlog Alexandru la 24.12.2019 a fost introdusă în legislație abia prin Legea nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative intrată în vigoare la 1 ianuarie 2017. Iar prin - aliniatul 2 art. XII a acestei legi această faptă a pus în ilegalitate și faptele realizate pînă la adoptarea acestei legi.

8. Examinând prevederea legală a cărei control de constituționalitate se solicită în raport cu celelalte reglementări existente, observăm că aceasta nu corespunde exigențelor de **previzibilitate**.

9. Or, în contextul prevederilor enunțate, persoana pînă la intrarea în vigoare a - aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative Publicat : 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477 nu putea să perceapă cunoască urmează să intervină în legislație un termen în detrimentul libertăților asigurate prin legislația în vigoare la acel moment.

În călcarea principilui de **neretroactivitate** la adoptarea aliniatul 2 art. XII a

Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte se manifestă prin faptul că dacă persoana a introdus mijlocul de transport pe teritoriul vamal al RM până la intrarea în vigoare a acestei lege , atunci persoana are dreptul de a beneficia de un termen maxim de admitere temporară pe teritoriul vamal al RM , iar după intrarea în vigoare a acestei , care poate fi și peste o zi persoanei deja i se limitează acest termen la 180 de zile, conduită necesar de urmat care nu putea fi prevăzută de persoană și fiind pasibilă în condițiile legii intervenite de sancționare cu amendă

10. În acest sens, Curtea Europeană a statuat că amenzile pot constitui o încălcare a dreptului de proprietate numai în cazul în care acestea creează persoanei în cauză o sarcină excesivă sau dacă îi periclitizează în mod fundamental situația financiară; cu alte cuvinte, amenzile trebuie să fie proporționale. Amenzile nu sunt proporționale în cazul în care reprezintă sume foarte mari care creează această sarcină excesivă astfel încât au în fapt caracter de măsură de confiscare.

11. Prin prisma celor elucidate, incertitudinea juridică existent generează confuzie și incertitudine pentru destinatarii legii. Conform jurisprudenței constante a CEDO, incertitudinea juridică este de natură a reduce încrederea justițiabililor în justiție și contravine principiului securității raporturilor juridice ca element esențial al preeminenței dreptului.

VI. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

În contextul celor expuse mai sus, solicit Curții Constituționale exercitarea controlului constituționalității sintagmei

-„Pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune până la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi” de la articolul aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative Publicat : 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477, prin raportare la prevederile articolelor 21, 22, 23 și 46 din Constituție.

Avocat
Carmanschi Vitalie
21.05.2021

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Dosarul nr.4r-270/21
4-20026878-03-4r-11032021

ÎNCHEIERE

În numele Legii
28 mai 2021

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,
având în componența sa:

Președintele ședinței de judecată
Judecători

Angela Revenco
Ghenadie Liulca, Eduard Rățoi

Cu participarea:
Agentului constatator
Avocatului

Ina Ivaschiv
Vitalie Carmanschi

soluționând în ședință publică, cererea avocatului Vitalie Carmanschi privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintată în cadrul judecării în ordine de recurs a cauzei contravenționale cu privire la acuzația adusă lui **Perlog Alexandru** în comiterea contravenției prevăzută de art.287 alin.(8) CCo,

CONSTATĂ :

La data de 24.12.2019 de către agentul constatator din cadrul Biroului vamal Nord, inspector superior Negru Andrian, a fost întocmit procesul-verbal nr.1980/2019 cu privire la contravenție în privința lui Perlog Alexandru, acestuia fiindu-i imputată comiterea contravenției prevăzută de art.287 alin.(8) CCo în următoarele circumstanțe: *la data de 25.12.2018, ora 18:10, la pista de control "intrare în țară" la postul vamal Criva 1 (PVFI, rutier) s-a prezentat Perlog Alexandr cu mijlocul de transport de model „BMW” cu numărul de înmatriculare . Potrivit informației din SI Frontiera, Pelog Alexandr a introdus pe teritoriul vamal al RM mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare , introdus pe teritoriul vamal al RM în condițiile art.184¹ a Codului vamal al RM, declarat prin acțiune și plasat în regim de admitere temporară. În urma verificării informației din SI Frontiera s-a constatat că unitatea de transport a fost introdusă pe teritoriul vamal al RM la data 29.09.2012, fără a fi scoasă din țară, astfel fiind încălcat termenul de admitere temporară de 180 zile, dintr-o perioadă de 12 luni consecutive.*

Potrivit prevederilor legii nr.280 din 16.12.2016, în vigoare la 01.01.2017, art.12 alin.(2), prevede că pentru mijloacele de transport neînmatriculate în RM care au fost introduse pe teritoriul vamal al RM prin declarare prin acțiuni până la momentul intrării în vigoare a prezentei legi,

termenul de declarare prin acțiune de 180 zile începe de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Astfel, fapta descrisă și reținută în sarcina lui Perlog Alexandr a fost încadrată conform art.287 alin.(8) CCo - nescoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mijlocului de transport cu numărul de înmatriculare _____, declarat prin acțiune și plasat în regim de admitere temporară.

Prin decizia șefului adjunct al Biroul vamal Nord, Marian Sofroni, din 24.12.2019, Perlog Alexandr a fost sancționat în baza art.287 alin.(8) CCo, fiindu-i aplicată amenda în mărime de 90 unități convenționale, echivalentul a 4500 lei, cu obligarea acestuia de a scoate de pe teritoriul RM mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare _____ Vin cod _____ în termen de 30 zile.

La data de 17.02.2020, Perlog Alexandr și apărătorul acestuia, avocatul Vitalie Carmanschi, au contestat procesul verbal și decizia agentului constatator din 24.12.2019, solicitând anularea actelor nominalizate, motivând că Perlog Alexandr nu a comis contravenția lui imputată, întocmirea actelor a fost una neîntemeiată, în lipsa lui Perlog Alexandr, acesta nefiind citat legal pentru a se prezenta la Biroul vamal Nord. Suplimentar a invocat expirarea termenului pentru tragerea la răspunderea contravențională a lui Perlog Alexandr, fapt care, în opinia contestatarilor, nu a fost luat în considerație de către agentul constatator în cadrul întocmirii actelor și aplicarea sancțiunii contravenționale în baza art.287 alin.(8) CCo.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți sediu Central din 08.02.2021 contestația nominalizată supra a fost respinsă, cu menținerea procesului verbal cu privire la contravenție nr.1980/2019 și decizia de sancționare în baza art.287 alin.(8) CCo, din 24.12.2019, emise în privința lui Perlog Alexandr de către Biroul vamal Nord.

Împotriva hotărârii Judecătorei Bălți sediu Central din 08.02.2021 a declarat recurs avocatul Vitalie Carmanschi în interesele lui Perlog Alexandr, solicitând casarea actului judecătoresc contestat, cu dispunerea achitării celui din urmă de sub învinuirea formulată în comiterea contravenției prevăzută de art.287 alin.(8) CCo.

În motivarea cerințelor formulate recurentul a invocat, că de fapt nu a fost demonstrată existența faptei contravenționale ce se impută lui Perlog Alexandr prin procesul verbal cu privire la contravenție din 24.12.2019, or, agentul constatator nu a probat cu probe incontestabile faptul introducerii de către Perlog Alexandr prin acțiune cu obligația de a fi scos de pe teritoriul al R.Moldova mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare _____

Susține recurentul, că nu pot fi apreciate în calitate de probă actele anexate, sub formă de tabel și text privind o pretinsă traversare a frontierei, acestea nefiind parte a unui proces verbal de ridicare în care să se indice informația privitor la: sursa de dobândire a acestora, data dobândirii, de către cine au fost ridicate, de unde au fost ridicate, dacă sânt eliberate dintr-o sursă oficială, autentică sau artizanală, nu conțin confirmările autorităților care

le-au eliberat, nu conțin informația privitor la situația care o reflectă, dată calendaristică, nu conțin informația din ce Sistem sunt ridicate și dacă sistemul respectiv este unul autentic/autorizat. Încălțările respective, în opinia recurentului, afectează legalitatea acestor probe, respectiv, concluzia agentului constatator și a instanței de judecată cu privire la existența faptei contravenționale, este una neîntemeiată.

Recurentul supune criticii și acel fapt că unele probe au fost dobândite de către agentul constatator până la pornirea procesului contravențional, iar altele de după emiterea deciziei de sancționare, iar instanța de judecată neîntemeiat s-a bazat pe aceste probe la emiterea hotărârii.

Susține recurentul și acel fapt, că la caz s-a ignorat faptul că mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare _____ a ieșit de pe teritoriul vamal al R.Moldova la data de 27.06.2013 – fapt confirmat prin aceleași înscrisuri anexate de către agentul constatator, iar aprecierile instanței cu privire la postul vamal prin care a fost efectuată ieșirea mijlocului de transport, în opinia recurentului, sunt eronate. Or, instanța eronat a conchis că postul vamal nr.1501 constituie un post vamal intern, or, Postul Palanca PVFI, rutier, este un post vamal de frontieră, deschis traficului internațional cu localitatea limitrofă Maiaki-Udobnoe.

La fel ca și în contestație, recurentul invocă expirarea termenului pentru tragerea la răspunderea contravențională a lui Perlog Alexandr, ceea ce indică la netemeinicia sancționării ultimului în baza art.287 alin.(8) CCo.

Recurentul ridică problema acțiunii legii contravenționale în timp, invocând că Perlog Alexandr a fost sancționat pentru o faptă care a devenit incriminată în baza unei legi adoptate după 5 ani de la pretinsele acțiuni contravenționale. Or, art.184¹ Cod vamal pus la baza pretinsei încălcări imputate lui Perlog Alexandr, a fost introdus prin Legea nr.280 din 16.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, intrată în vigoare la 01.01.2017, iar până la această dată a existat o perioadă îndelungată în legislația RM în care persoanele nu aveau obligația de a scoate în termen de 180 de zile din RM vehiculele neînmatriculate în RM, întrucât prin Legea nr.170/2014 din 21.07.2014 publicată la 08.08.2014 în MO, au fost excluse prevederile ce impuneau un termen de aflare de 180 de zile.

Astfel recurentul concluzionează, că în perioada 08.08.2014 până la data de 01.01.2017 persoana care a introdus prin acțiune un mijloc de transport neînmatriculat în RM a avut toată discreția de a introduce vehicule pe teritoriul RM de a-l dezasambla, de a întreprinde orice acte de dispoziție, de a-l vinde fără a păstra careva acte confirmative, fără a presupune că ar putea interveni o lege care să-l impună să scoată vehiculul.

Suplimentar, recurentul indică că Judecătoria Bălți sediu Central nu este competentă de a soluționa contestația în cauză, or, contravenția imputată lui Perlog Alexandr, conform art.403 CCo, este examinată de către agentul constatator din cadrul Serviciului Vamal, care la rândul său este situat în mun.Chișinău, str.N.Starostenco nr.30, astfel, competentă de a soluționa contestația este Judecătoria Chișinău.

În cadrul judecării recursului avocatul Vitalie Carmanschi a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, solicitând sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate a sintagmei de la alin.(2) art.XII a Legii nr.280 din 16.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, publicat la 27.12.2016 în MO nr.472-477 art.945, - „pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune până la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi” prin raportare la prevederile art.21-23 și art.46 din Constituția RM.

Avocatul Vitalie Carmanschi, în susținerea cererii și sesizării înaintate, s-a referit la prevederile legale, care în opinia acestuia, sunt pertinente speței:

1. Prevederi relevante ale Constituției:

Art.1 alin.(3) - Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Art.21 - Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Art.22 - Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

Art.23 alin.(2) - Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Art.46 alin.(1) - Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate; alin.(2) – Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.

2. Prevederi relevante ale Legii Nr.280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative:

Art.III. – Art.184¹ din Codul vamal al Republicii Moldova nr.1149-XIV din 20.07.2000 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 1 ianuarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează: la alin.(1), în partea introductivă, după cuvintele „declarate prin acțiune” se introduce textul „și plasate sub regim vamal de admitere temporară pe un termen de până la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive.

Art.IV. - La art.10 alin.(3) din Legea nr.1569-XV din 20.12.2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul

Republicii Moldova de către persoane fizice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.185-189, art.1416), cu modificările și completările ulterioare, în partea introductivă, după cuvintele „*admitere temporară*” se introduce textul „pe un termen de până la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive”.

3. *Prevederi relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218 din 24.10.2008:*

Art.287 alin.(8) - Nescoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal ori nereturnarea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori scoase cu obligația de a fi returnate în termenele stabilite în aceste obligații, ori nerespectarea măsurilor de politică economică și altor restricții prevăzute la trecerea mărfurilor peste frontiera vamală, în lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii, se sancționează cu amendă de la 84 la 90 de unități convenționale, cu obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal.

4. *Prevederi relevante ale legislației în redacția valabilă până la intrarea în vigoare a Legii Nr.280 din 16.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative:*

- *Legea nr.1569-XV din 20.12.2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice:*

Art.10 alin.(3) - Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente, prin derogare de la prevederile art.20 al Codului vamal al Republicii Moldova nr.1149-XIV din 20.07.2000, au dreptul de a introduce pe teritoriul Republicii Moldova mijloace de transport auto, indiferent de termenul de exploatare a acestora, doar în cazul în care vor fi declarate prin acțiune și plasate, în regimul vamal de admitere temporară cu achitarea vinierei și cu respectarea următoarelor condiții:

a) mijloacele de transport auto se află la evidență permanentă în alte state;

b) persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să fie proprietari ai mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare;

c) mijloacele de transport auto să fie scoase de pe teritoriul Republicii Moldova până la expirarea termenului acordat, conform regimului vamal de admitere temporară;

d) mijloacele de transport auto să nu fie folosite pentru transportul de mărfuri și de pasageri;

e) în cazul în care persoanelor fizice nerezidente li se acordă un alt regim de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative se vor prezenta organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport auto declarat prin acțiune, informația respectivă incluzându-se în Registrul de stat al transporturilor.

(3¹) Nerespectarea condițiilor stabilite la alin. (3) lit. a)-d) se sancționează conform legislației în vigoare.

(3³) Mijloacele de transport auto introduse în condițiile alin. (3) nu se pot afla pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen mai mare decât cel mai mare decât cel stabilit de Codul vamal al Republicii Moldova, indiferent de persoanele care le introduc.

-Codul vamal

Art.184¹. alin.(1) - Prin derogare de la prevederile art.20, persoanele fizice rezidente și cele nerezidente au dreptul de a introduce pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, fără achitarea drepturilor de import, cu achitarea vinierei în condițiile art.348¹ alin.(1) din Codul fiscal, în scopuri personale, mijloace de transport clasificate la pozițiile tarifare 8702, 8703, 8711 și remorcile atașate la acestea (poziția tarifară 8716), indiferent de termenul lor de exploatare, doar în cazul în care vor fi declarate prin acțiune, cu respectarea următoarelor condiții:

a) mijloacele de transport să se afle la evidență permanentă în alte state;

b) persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să fie proprietari ai mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare;

c) mijloacele de transport să fie scoase de pe teritoriul vamal până la expirarea termenului acordat, conform prevederilor prezentului cod;

d) mijloacele de transport să nu fie folosite pentru prestarea serviciilor de transport al mărfurilor și al pasagerilor;

e) în cazul în care persoanelor fizice nerezidente li se acordă un alt regim de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative să fie prezentate organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport declarat prin acțiune, informația respectivă fiind inclusă în Registrul de stat al transporturilor.

4. Prevederi relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, amendată prin protocoalele adiționale la această convenție:

Art.7 alin.(1) - Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii; alin.(2) - Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale

de drept recunoscute de națiunile civilizate.

De asemenea Avocatul Vitalie Carmanschi, cu privire la litigiul examinat a invocat următoarele circumstanțe:

La data de 05.02.2020 Perlog Alexandr a recepționat prin poștă procesul-verbal cu privire la contravenție nr.1970 din 24.12.2019 și decizia nr.1980 din 24.12.2019, întocmite de agentul constatatator din cadrul Serviciului Vamal în privința lui Perlog Alexandr pe componența de contravenție prevăzută la art.287 alin.(8) CCo.

Contestatarul a înaintat instanței de judecată contestație nefiind de acord cu procesul-verbal nr.1980, din 24.12.2019 și decizia nr.1980 din 24.12.2019, prin care se constată și se aplică contestatarului amendă contravențională în mărime 4500, lei cu obligarea scoaterii mijlocului de transport, de teritoriul vamal al RM pentru comiterea contravenției prevăzută de art.287 alin.(8) CCo.

Conform procesului-verbal nr. 1980, din 24.12.2019 și deciziei nr. 1980 din 24.12.2019 se impută că Perlog Alexandru a introdus pe teritoriul vamal al RM mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare DBD530(LT), introdus pe teritoriul vamal RM în condițiile art.184¹ a Codului Vamal al RM, declarat prin acțiune și plasat în regim de admitere temporară. În urma verificării informației din SI Frontiera s-a constatat că unitatea de transport a fost introdusă pe teritoriul vamal al RM la data de 29.09.2012, fără a fi scoasă din țară, astfel fiind încălcat termenul de admitere temporară de 180 de zile, dintr-o perioadă de 12 luni consecutive.

Conform procesului-verbal nr.1980 din 24.12.2019 și deciziei nr.1980 din 24.12.2019, agentul constatatator invocă că a inițiat procedura de sancționare a lui Perlog Alexandr în baza unei treceri ordinare a frontierei de către Perlog Alexandr la data de 25.12.2018 cu alt mijloc de transport.

Deși Perlog Alexandr nu recunoaște că ar fi introdus pe teritoriul vamal RM cu declararea prin acțiune, mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare , acesta consideră că este acuzat în baza unor prevederi legale neconstituționale.

De asemenea, în susținerea cererii și sesizării avocatul Vitalie Carmanschi a expus o serie de argumente, după cum urmează:

Referitor la preținsele încălcări ale art.22, art.23 și art.46 din Constituție, s-au invocat următoarele.

1. Unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept, reiterat constant în jurisprudența Curții Constituționale și care se desprinde din spiritul art.1 alin.(3) din Constituție îl constituie principiul legalității.

2. Curtea Europeană, care constituie o instanță constituțională la nivelul întregii Europe, au statuat în jurisprudența că noțiunea de „lege” implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea, claritatea și previzibilitatea.

3. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico- juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții

juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor (*HCC 13/2015 (instituirea Colegiului Medicilor), § 108*).

4. Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție [*HCC26/2010 (încetarea calității de bănuț), §10*].

Prevederile articolului legii ce constituie obiect al excepției de neconstituționalitate a introdus aplicabilitatea modificărilor survenite în legislație prin respectiva lege, să fie aplicate unor situații epuizate, care au derulat în timp în condiții neținând cont de aceste noi intervenții în legislație.

Alin.(2) art.XII a Legii Nr.280 din 16.12.2016 a favorizat ca Perlog Alexandru să fie sancționat pentru o faptă care a devenit incriminată în baza unei legi adoptate după 3 ani de la pretinsele acțiuni.

5. Astfel prevederile Legislației în vigoare la data de 20.09.2016 permitea persoanei să aprecieze că la introducerea pe teritoriul vamal al RM a mijlocului de transport în condițiile art. 184/1 a Codului Vamal îi putea să aprecieze că poate să conteze la aflarea mijlocului de transport pe teritoriul vamal al RM pe un termen maxim admisibil în condiții de admitere temporară. Legislația RM nu îi permitea acestuia să aprecieze, chiar beneficiind de o consultație - că are o obligație în vigoare să o scoată de pe teritoriul vamal în 180 de zile și să aprecieze că în caz contrar ar putea fi sancționat conform prevederilor art. 287 alin. (8) a Codului Contravențional, întrucât legislația nu prevedea un astfel de comportament obligatoriu a cetățeanului.

6. În Hotărârea nr. 22 din 01.10.2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, Curtea Constituțională a statuat că

26. *Exigențele statului de drept presupun, inter alia, asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, § 41).*

27. *în special în materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și al pedepsei penale (nullum crimen, nulla poena sine lege).*

28. *Curtea mai indică că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că articolul 7 din Convenție trebuie să fie interpretat și aplicat astfel încât să se asigure o protecție efectivă împotriva urmăririi penale, a condamnării și a sancționării arbitrare a persoanei*

(*Rohlena v. Cehia*, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; *Vasiliauskas v. Lituania* [MC], 20 octombrie 2015, § 153; *Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 45). Această afirmație este valabilă și în contextul articolului 22 din Constituție.

29. În acest sens, Curtea constată că principiul legalității incriminării și a pedepsei penale presupune, prin definiție, că nicio faptă nu poate fi considerată infracțiune dacă nu există o lege care să o prevadă (*nullum crimen sine lege*) și că pedepsele nu pot fi aplicate dacă nu sunt prevăzute de lege (*nulla poena sine lege*). Legalitatea incriminării și a pedepsei reprezintă principala garanție a securității juridice a persoanei în materie penală.

30. În acest sens, Curtea a reținut că principiul în discuție are consecințe atât în activitatea de elaborare a normelor penale, cât și în procesul aplicării acestora. Altfel spus, acesta este obligatoriu deopotrivă pentru legislator și pentru judecător. În activitatea legislativă, principiul legalității incriminării și a pedepsei intervine atât sub aspect material, cât și sub aspect formal. Sub aspect material, acest principiu îi impune legislatorului două obligații fundamentale: (1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente; și (2) să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența lui. Aspectul formal se referă la obligația adoptării normelor penale a legi organice, potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție (HCC nr.12 din 14 mai 2018, §§ 35, 36).

31. Pe de altă parte, principiul analizat le impune subiectelor care au competența legii penale două obligații esențiale: interpretarea strictă a legii interzicerea analogiei, adică imposibilitatea aplicării ei dincolo de conținutul acesteia, și, respectiv, interzicerea aplicării retroactive a legii penale, cu excepția legii penale mai favorabile (HCC nr.12 din 14 mai 2018, § 37).

32. Curtea Europeană a relevat în jurisprudența sa că infracțiunea și pedeapsa ,ie să fie prevăzute de lege. Expresia „prevăzută de lege” presupune, între ele, ca legea să întrunească standardul calității, i.e. aceasta trebuie să fie accesibilă și previzibilă (*Rohlena v. Cehia*, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; *Vasiliauskas v. Lituania* [MC], 20 octombrie 2015, § 154; *Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 48). De altfel, Curtea notează că și articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.

33. Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (*Khlyustov v. Rusia*, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial.

34. La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 47).

35. Totuși, Curtea Europeană a menționat că, deși certitudinea este dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă (Del Rio Prada v. Spania [MC], 21 octombrie 2013, §§ 92, 93). Nevoia de a evita rigiditatea excesivă și de a ține pasul cu circumstanțele schimbătoare presupune exprimarea unor legi în termeni care sunt, într-o mai mare sau mai mică măsură, vagi, iar interpretarea și aplicarea unor asemenea reglementări depinde de practică (Kokkinakis v. Greece, 25 mai 1993, § 40). Pe de altă parte, utilizarea unor concepte și a unor criterii prea vagi în interpretarea unei prevederi legislative conduce la incompatibilitatea acesteia cu cerințele clarității și previzibilității, în privința efectelor sale (Liivik v. Estonia, 25 iunie 2009, §§ 96-104).

36. Cu privire la clarificarea normelor juridice, Curtea Europeană a reținut că dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul procesului de creare a dreptului este o parte bine-consolidată și necesară a tradiției juridice în statele-părți la Convenție. Articolul 7 din Convenție nu poate fi citit ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale prin intermediul interpretării judiciare de la caz la caz, cu condiția ca evoluția care rezultă să fie conformă cu esența infracțiunii și să fie previzibilă în mod rezonabil (Kononov v. Latvia [MC], 17 mai 2010 § 185). Atunci când examinează previzibilitatea unei norme penale, Curtea Europeană trebuie să se asigure dacă interpretarea judiciară a legii penale a continuat pur și simplu o linie perceptibilă a dezvoltării jurisprudențiale (Dragotoniu și Militaru- Pidhorni v. România, 24 mai 2007, § 44).

37. În orice caz, instanțele de judecată nu sunt îndreptățite să recurgă la o interpretare extensivă defavorabilă a legii penale sau la o aplicare prin analogie. O asemenea abordare este interzisă de articolul 22 din Constituție și de articolul 7 din Convenția Europeană. În consecință, cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interzicerea analogiei în aplicarea legii penale urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului.

38. De asemenea, pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (Sissanis v. România, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61).

7. Norma juridică de la art.184¹ din Codul vamal în redacția pusă la baza sancționării lui Perlog Alexandru la 24.12.2019 a fost introdusă în legislație abia prin Legea nr.280 din 16.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative intrată în vigoare la 01.07.2017. Iar prin alin.(2) art.XII a acestei legi această faptă a pus în ilegalitate și faptele realizate până la adoptarea acestei legi.

8. Examinând prevederea legală a cărei control de constituționalitate se solicită în raport cu celelalte reglementări existente, se observă că aceasta nu corespunde exigențelor de *previzibilitate*.

9. Or, în contextul prevederilor enunțate, persoana până la intrarea în vigoare a alin.(2) art.XII a Legii Nr.280 din 16.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative Publicat: 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477 nu putea să perceapă cunoască urmează să intervină în legislație un termen în detrimentul libertăților asigurate prin legislația în vigoare la acel moment.

Încălcarea principiului de *neretroactivitate* la adoptarea alin.(2) art.XII a Legii Nr.280 din 16.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte se manifestă prin faptul că dacă persoana a introdus mijlocul de transport pe teritoriul vamal al RM până la intrarea în vigoare a acestei legi, atunci persoana are dreptul de a beneficia de un termen maxim de admitere temporară pe teritoriul vamal al RM, iar după intrarea în vigoare a acestei, care poate fi și peste o zi persoanei deja i se limitează acest termen la 180 de zile, conduită necesar de urmat care nu putea fi prevăzută de persoană și fiind pasibilă în condițiile legii intervenite de sancționare cu amendă.

10. În acest sens, Curtea Europeană a statuat că amenzile pot constitui o încălcare a dreptului de proprietate numai în cazul în care acestea creează persoanei în cauză o sarcină excesivă sau dacă îi periclitizează în mod fundamental situația financiară; cu alte cuvinte, amenzile trebuie să fie proporționale. Amenzile nu sunt proporționale în cazul în care reprezintă sume foarte mari care creează această sarcină excesivă astfel încât au în fapt caracter de măsură de confiscare.

11. Prin prisma celor elucidate, incertitudinea juridică existent generează confuzie și incertitudine pentru destinatarii legii. Conform jurisprudenței constante a CEDO, incertitudinea juridică este de natură a reduce încrederea justițiabililor în justiție și contravine principiului securității raporturilor juridice ca element esențial al preeminenței dreptului.

Respectiv, făcând referire la prevederile legale naționale și internaționale relevante speței, invocând jurisprudența CtEDO, expunându-și opinia privitor la circumstanțele litigiului și argumentele în sprijinul sesizării, avocatul Vitalie Carmanschi solicită Curții Constituționale exercitarea controlului constituționalității sintagmei „*Pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune pînă la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a*

prezentei legi” de la alin.(2) art.XII a Legii Nr.280 din 16.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative Publicat: 27.12.2016 în Monitorul Oficial Nr.472-477, prin raportare la prevederile art.21, art.22, art.23 și art.46 din Constituție.

Avocatul Vitalie Carmanschi a susținut cererea înaintată și a solicitat admiterea ei, cu dispunerea sesizării Curții Constituționale despre excepția de neconstituționalitate ridicată conform sesizării anexate la cerere.

Agentul constatator din cadrul Biroului vamal Nord, Ina Ivaschiv, a lăsat la discreția instanței cererea înaintată de către avocatul Vitalie Carmanschi.

Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei, Colegiul penal ajunge la concluzia că sunt întrunite condițiile, menționate în Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, în legătură cu ce dispune admiterea cererii înaintată de avocatul Vitalie Carmanschi în interesele lui Perlog Alexandr privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale pentru verificarea constituționalității sintagmei de la alin.(2) art.XII a Legii nr.280 din 16.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, publicat la 27.12.2016 în MO nr.472-477 art.945, - „pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune până la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi” prin raportare la prevederile art.21-23 și art.46 din Constituția RM.

Potrivit art.7 alin.(3) CPP, *în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora, la alin.(3¹) fiind indicat, că la ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate, iar potrivit alin.(3²) al aceluiași articol, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei,*

însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

Potrivit art.135 alin.(1) lit.a),g) din Constituția RM, Curtea Constituțională: exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (Sesizarea nr.55b/2015), Curtea Constituțională a hotărât, în sensul art.135 alin.(1) lit.a) și g) coroborat cu art.20, art.115, art.116 și art.134 din Constituție următoarele:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: 1. Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; 2. Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; 3. Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; 4. Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Ținând cont de prevederile legale la acest capitol și de obligațiile impuse instanței de judecată prin Hotărârea CC nr.2 din 09.02.2016, Colegiul penal consideră posibilă admiterea cererii înaintată pe caz de avocatul Vitalie Carmanschi, fiind întrunite condițiile expuse în Hotărârea Curții Constituționale nr.2, obiectul excepției de neconstituționalitate ridicate fiind art.XII alin.(2) a Legii nr.280 din 16.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, publicat la 27.12.2016 în MO nr.472-477 art.945, și anume sintagma - „pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune până la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi”, care intră în categoria actelor

cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, excepția este ridicată de către avocatul Vitalie Carmanschi în interesele lui Perlog Alexandr, prevederile ridicate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei contravenționale respective în raport cu învinuirea adusă lui Perlog Alexandr și nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect anume prevederile contestate în raport cu cele invocate de apărare.

Totodată, ținând cont de faptul că judecarea cauzei contravenționale se află la etapa cercetării judecătorești, Colegiul penal consideră necesară suspendarea judecării cauzei contravenționale până la examinarea sesizării de către Curtea Constituțională.

Conducându-se de prevederile art.7, art.413 alin.(2) CPP, art.135 alin.(1) lit.a),g) din Constituția RM, Colegiul penal, -

DECIDE :

Admite cererea avocatului Vitalie Carmanschi privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintată în cadrul judecării în ordine de recurs a cauzei contravenționale cu privire la acuzația adusă lui Perlog Alexandru în comiterea contravenției prevăzută de art.287 alin.(8) CCo.

Se sesizează Curtea Constituțională despre excepția de neconstituționalitate ridicată de avocatul Vitalie Carmanschi pentru verificarea constituționalității sintagmei de la alin.(2) art.XII a Legii nr.280 din 16.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, publicat la 27.12.2016 în MO nr.472-477 art.945, - „pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune până la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi” prin raportare la prevederile art.21-23 și art.46 din Constituția RM.

Se suspendă judecarea în ordine de recurs a cauzei contravenționale cu privire la acuzația adusă lui Perlog Alexandru în comiterea contravenției prevăzută de art.287 alin.(8) CCo, până la examinarea sesizării.

Încheierea, separat nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte de ședință:

Judecător:

Judecător:

